

14-2017011

STATENS INSPEKTION FÖR
FÖRSVARSSUNDERRÄTTELSE-
VERKSAMHETEN

Årsredovisning

2016

Förord

Siun har under året lämnat fyra synpunkter till försvarsunderrättelsemyndigheterna. Utöver de granskningsområden som återkommer varje år har fokusområdet för 2016 varit att granska principer för rekrytering och utbildning hos försvarsunderrättelsemyndigheterna.

Under 2015 anmälde Siun ett ärende till Datainspektion med anledning av att Siun ifrågasatte Försvarets radioanstalts (FRA) tolkning av en bestämmelse i FRA:s särskilda registerförfattning (FRA PUL). Datainspektionen kom under 2016 fram till att det inte fanns stöd för FRA:s tolkning av 1 kap. 13 § FRA PUL. Datainspektionen ansåg emellertid, i likhet med FRA, att bestämmelsen i sin ordalydelse i praktiken inte går att förena med inhämtning genom signalspaning på det sätt som det förefaller ha förutsatts genom införandet av signalspaningslagen. Det är Datainspektionens uppfattning att bestämmelsen behöver ses över och anpassas till det nya mandat som lagstiftaren har gett FRA genom signalspaningslagen. Datainspektionen fann därför anledning att uppmärksamma Förvarsdepartementet på detta behov.

Kompetensutveckling är centralt för Siun. Under 2016 kan särskilt framhållas att kansliets medarbetare genomgått utbildning i mänskliga rättigheter för statsanställda vid Uppsala universitet.

Siun har under året bl.a. haft möjlighet att träffa sin motsvarighet från Norge, *EOS-utvalget*. Sådana möten är viktiga för att ge perspektiv på den kontroll vi ska utföra och för att de ger oss ny kunskap om hur granskning kan utföras.

Hösten 2016 uppmärksammade Siun att det var 40 år sedan myndigheten bildades genom att arrangera ett seminarium under rubriken **Vilken roll fyller Siun i dagens samhälle?** Utgångspunkten för seminariet var att det har skett en utveckling i samhället, både i Sverige och internationellt, som går mot att allt fler verksamheter kontrolleras av särskilda organ. Det fördes diskussioner om det är motiverat med ett granskningsorgan som Siun, om Siuns arbete gagnar medborgarna och om arbetet bidrar till att underrättelsemyndigheternas verksamhet förbättras.

Frågeställningar belystes utifrån flera olika perspektiv med talare från regeringen, riksdagen, andra kontrollorgan, akademien, organisationer och underrättelsemyndigheter. Flera intressanta infallsvinklar lyftes fram som kan vara ett stöd för Siuns fortsatta utveckling av verksamheten.

Rolf Holmgren

ordförande

2017-02-21

Diarienummer
14-2017Ö:1
Sidan 1 av 32

Regeringen (Försvarsdepartementet)
103 33 Stockholm

Årsredovisning för 2016

1. Inledning

Siun har till uppgift att kontrollera att försvarsunderrättelsemyndigheterna följer lagar och förordningar samt att de i övrigt fullgör sina skyldigheter i den försvarsunderrättelseverksamhet som de bedriver.

De myndigheter som bedriver försvarsunderrättelseverksamhet är Försvarmakten (FM), Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarets materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Förvarsunderrättelsemyndigheterna har långtgående befogenheter i sin verksamhet. Till detta kommer att verksamheten omgärdas av stark sekretess. Ur ett samhällsperspektiv är det därför viktigt att ha en väl fungerande kontroll av försvarsunderrättelseverksamheten.

I 5 § lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet (försvarsunderrättelselagen) anges att det ska finnas en myndighet som har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten.

I förordningen (2009:969) med instruktion för Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siuns instruktion) pekas Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) ut som kontrollmyndighet. Siun ska genom en effektiv och ändamålsenlig insyn och kontroll bidra till att försvarsunderrättelseverksamheten bedrivs på ett lagenligt sätt.

Siun är vidare kontrollmyndighet enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (signalspaningslagen). Siun ska även granska den personuppgiftsbehandling som FM och FRA utför med stöd av särskilda registerförfattningar.

1.1 Kontrollen

Försvarsunderrättelseverksamheten i dess vidaste bemärkelse består i att inhämta, bearbeta och analysera information. Underrättelserna som utvinns ska delges regeringen och berörda myndigheter. Verksamheten kan medföra integritetsintrång för enskilda personer. Försvarsunderrättelseverksamheten har reglerats bland annat i syfte att minimera sådana intrång.

Siun har bland annat till uppgift att granska att de integritetsskyddande bestämmelserna följs. I sin kontroll strävar Siun efter att särskilt granska de delar av försvarsunderrättelseverksamheten där det potentiella integritetsintrånget är som störst.

Ambitionen i Siuns kontrollarbete är att bidra konstruktivt till att försvarsunderrättelseverksamhetens arbetssätt utvecklas vad avser dess förhållande till regelverket och tillhörande styrdokument.

Siun strävar efter en så stor öppenhet kring granskningen av försvarsunderrättelseverksamheten som är möjligt med hänsyn tagen till gällande sekretessbestämmelser.

1.2 Försvarsunderrättelseverksamheten

En utgångspunkt för Siuns kontrollarbete är avgränsningen av vad som kan anses utgöra försvarsunderrättelseverksamhet.

Grunden för att en verksamhet ska kunna betraktas som försvarsunderrättelseverksamhet är att den sker för de i försvarsunderrättelselagen angivna ändamålen. En del av den information som inhämtas inom ramen för ändamålen inhämtas dock på ett sätt som inte kräver det lagstöd som försvarsunderrättelselagen ger, till exempel via försvarsattachéer. Information som är inhämtad av någon annan verksamhet kan föras in i försvarsunderrättelseverksamheten. Detta gör dock inte att sådan inhämtning per automatik är försvarsunderrättelseverksamhet.

Enligt Siuns uppfattning är kärnan i försvarsunderrättelseverksamheten att inhämta information vilken inte är allmänt tillgänglig, på ett sätt så att inhämtningen inte är uppenbar för den som informationen avser. För att bedöma om en verksamhet är försvarsunderrättelseverksamhet eller inte måste således en

PK mun

bedömning göras avseende ändamålen med verksamheten samt de metoder som används.

En begränsning av försvarsunderrättelseverksamheten anges i 4 § första stycket försvarsunderrättelselagen. Siuns uppfattning är att bestämmelsen utgör en begränsning av försvarsunderrättelseverksamhetens mandat att inom vissa områden, vilka sammanfaller med de brottsbekämpande myndigheternas mandat, påbörja aktiva inhämtningsåtgärder vilka riskerar att störa de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet.

1.2.1 Gränsdragning - FM

Siuns kontroll av den militära säkerhetstjänsten är begränsad till den personuppgiftsbehandling som FM utför enligt lagen (2007:258) om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst (PUL UNDSÄK). I övrigt omfattas inte den militära säkerhetstjänsten av Siuns kontroll. Däremot omfattar Siuns granskningsmandat all försvarsunderrättelseverksamhet som FM bedriver, oavsett vilken organisatorisk enhet som utför den.

Både försvarsunderrättelseverksamhet och militär säkerhetsunderrättelsetjänst bedrivs genom inhämtning, bearbetning och analys av information. Det är inte sällan inhämtad information kan ha betydelse för såväl försvarsunderrättelseverksamheten som den militära säkerhetstjänsten (regeringens proposition 2006/07:46 s. 56).

Att Siun bedömer att en verksamhet utgör försvarsunderrättelseverksamhet utesluter inte att den samtidigt ingår i en annan verksamhet. En verksamhet som utförs för att t.ex. kartlägga medel och metoder avseende säkerhetshotande verksamhet kan samtidigt ha syftet att svara mot de ändamål som anges i försvarsunderrättelselagen. Om ändamålen överlappar varandra på det sätt som beskrivits utgör verksamheten till del försvarsunderrättelseverksamhet och ska därmed granskas av Siun. Underrättelseverksamhet som däremot till uteslutande del utförs för att tillvarata FM:s säkerhetsintressen, och som inte sker för de i försvarsunderrättelselagen angivna ändamålen, faller utanför Siuns kontroll.

RK MM

Frågan om en verksamhet utgör försvarsunderrättelseverksamhet och därmed ska granskas av Siun får avgöras i varje enskilt fall med utgångspunkt i information om de närmare omständigheterna för den verksamhet som är aktuell.

1.3 Verksamheten 2016

I kontrollverksamheten 2016 genomförde Siun 33 granskningar och 14 kontroller på enskilda begäran avseende om den enskildes meddelanden har inhämtats vid signalspaning. Av de 33 granskningarna avsåg 15 FRA, 14 FM, 2 FMV och 2 FOI. Under 2015 genomförde Siun 31 granskningar och 22 kontroller på enskilda begäran. Under 2014 genomfördes 28 granskningar och 10 kontroller på enskilda begäran.

Kontrollverksamheten 2016 resulterade i fyra synpunkter. Två synpunkter lämnades till FM och två till FRA. Såväl 2015 som 2014 resulterade kontrollverksamheten i tre synpunkter.

Samarbetet med försvarsunderrättelsemyndigheterna har under året fungerat väl och Siun har fått tillgång till den information som behövts för att lösa uppdraget.

Siun har i sin nuvarande form bedrivit verksamhet sedan 2009. Under den tiden har Siun, utifrån att lagstiftaren särskilt pekat ut vissa uppgifter för kontrollen av signalspaningen i försvarsunderrättelseverksamheten, prioriterat granskningen av FRA. Efter fem år med detta fokus såg Siun under 2015 anledning att ägna FM större uppmärksamhet och personuppgiftsbehandlingen granskades i större omfattning än tidigare. Under 2016 fördelades granskningarna i stort sett jämt mellan FRA och FM.

Under 2016 liksom under föregående år underutnyttjade Siun sitt anslag. Under 2015 skrevs resursbehovet ner till 10 500 tkr i budgetunderlaget för 2016-2018. Siun kommer ange motsvarande belopp i budgetunderlaget för 2018-2020.

Utöver årsredovisning ska Siun även lämna en årsberättelse till regeringen. Siun har i samråd med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) kommit fram till att årsredovisningen även ska omfatta årsberättelsen.

RK *[Signature]*

2. Effektiv hushållning

Den kontrollverksamhet som Siun utför är att betrakta som en (1) verksamhet. Någon kostnadsuppskattning för olika verksamhetsdelar görs därför inte. Med anledning av detta finner Siun det inte motiverat att mäta effektivitet med nyckeltal eller andra mätparametrar.

Siun har administrativ samverkan med FOI vad gäller bland annat säkerhetsskyddsåtgärder, IT-stöd, vaktmästeritjänster och städtjänster. Vidare har Siun under 2016 haft ett avtal med Statens servicecenter som hanterat bland annat löne- och faktureringsfrågor samt redovisning.

Under 2016 genomförde Siun 2 granskningar fler än under 2015. Antalet granskningar 2014 var 28. Siun bedömer att med ett trettiotal genomförda granskningar per år uppnås en effektiv kontroll av försvarsunderrättelseverksamheten.

Vidare genomförde Siun 14 kontroller på enskilda begäran 2016 jämfört med 22 kontroller 2015. Denna minskning bedöms utgöra en normal variation. Under 2014 genomfördes 10 kontroller.

3. Kontrollverksamhet

Den granskning som Siun genomför kan schematiskt delas in i tre olika typer.

1. Övergripande granskning av en verksamhet. Denna typ syftar till att få en överblick av hur en viss verksamhet bedrivs och förutsättningarna för densamma. Resultatet från denna typ av granskning leder oftast inte till någon synpunkt från Siun, utan utgör underlag för planeringen av den fortsatta granskningsverksamheten. Vid denna granskningstyp kan även styrdokument komma att omfattas.
2. Administrativ granskning, i vilken Siun granskar styrdokument, rutiner och/eller interna regler för viss verksamhet. Denna typ av granskning kan ligga till grund för synpunkter från Siun men även ge underlag för planering av det fortsatta granskningsarbetet.

RR Mm

3. Detaljerad granskning, i vilken den verksamhet som underrättelsemyndigheterna bedriver granskas mer i detalj genom bland annat stickprov. Denna typ av granskning är återkommande och ger med tiden en klarare bild av den verksamhet som granskas. En detaljerad granskning kan ligga till grund för synpunkter kring hur försvarsunderrättelsemyndigheterna konkret tillämpat aktuella regelverk.

Genom att över tiden genomlysa försvarsunderrättelsemyndigheternas verksamheter med de ovan beskrivna metoderna gör Siun bedömningen att myndighetens kontroll utförs på ett tillfredställande sätt.

3.1 Anmälan till andra myndigheter m.m.

2016 års kontrollverksamhet har inte föranlett Siun att framföra några synpunkter till regeringen.

Om Siun finner omständigheter som Datainspektionen bör uppmärksammas på, ska Siun anmäla det till inspektionen. Under 2015 gjorde Siun en sådan anmälan. Anledningen var att Siun i samband med ett granskningsärende ifrågasatte den tolkning av 1 kap. 13 § lagen (2007:259) om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarunderrättelse- och utvecklingsverksamhet (FRA PUL) som FRA redovisat. Datainspektionen har, med anledning av Siuns anmälan, i beslut den 24 oktober 2016 bland annat konstaterat att det inte finns stöd för FRA:s tolkning av 1 kap. 13 § FRA PUL. Inspektionen ansåg vidare, i likhet med FRA, att bestämmelsen i sin ordalydelse i praktiken inte går att förena med inhämtning genom signalspaning på det sätt som det förefaller ha förutsatts genom införandet av signalspaningslagen. Det är Datainspektionens uppfattning att bestämmelsen behöver ses över och anpassas till det nya mandat som lagstiftaren har gett FRA genom signalspaningslagen. Inspektionen fann därför anledning att uppmärksamma Förvarsdepartementet på detta behov.

Under 2016 överlämnade Siun inte några ärenden till annan myndighet.

RH MMA

Kontrollverksamheten redovisas nedan per uppgift i Siuns instruktion.

3.2 Kontroll enligt signalspaningslagen

Enligt 2 § Siuns instruktion är Siun kontrollmyndighet enligt signalspaningslagen. Enligt 10 § signalspaningslagen ska Siun kontrollera att den aktuella lagen följs. Kontrollen ska särskilt avse granskning av sökbegrepp, förstöring och rapportering.

Siun har mandat att avbryta inhämtning och/eller besluta om förstöring av upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtning som skett inte varit förenlig med tillstånd som meddelats av Förvarsunderrättelsedomstolen. Under 2016 har inte någon sådan åtgärd varit påkallad.

Följa tillämpningen av signalspaningslagen

Under 2015 inledde Siun en övergripande granskning i syfte att kontrollera att signalspaningslagen följs vad avser de avgränsningar som framgår i Förvarsunderrättelsedomstolens tillstånd. Granskningen avslutades 2016 och resulterade i en synpunkt.

Granskning av sökbegrepp

Granskningen av sökbegrepp avser att FRA använder sökbegrepp på ett sätt som är förenligt med de tillstånd som meddelats av Förvarsunderrättelsedomstolen. Siun fokuserar särskilt på att de begränsningar som domstolen anger i sina beslut följs.

Under 2016 genomförde Siun tre granskningar av FRA:s sökbegreppsanvändning.

Samtliga tre granskningar var detaljerade. Två granskningar avsåg sökbegrepp som används för inhämtning om främmande makts agerande eller avsikter av väsentlig betydelse för svensk utrikes-, säkerhets- eller försvarspolitik. Den tredje granskningen avsåg sökbegrepp som används för inhämtning om strategiska förhållanden avseende internationell terrorism och annan grov gränsöverskridande brottslighet som kan hota väsentliga nationella intressen. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

RFH

Granskning av förstörelse

Granskning av förstörelse avser att kontrollera hur bestämmelser om förstörelsskyldighet i signalspaningslagen tillämpas. En utgångspunkt för granskningen av förstörelse är statistisk uppföljning av mängden förstört material för att kunna reagera på avvikelser. Att genomföra granskning av allt material för att konstatera i vilka delar det träffats av förstöringsplikt låter sig inte göras.

Under 2016 genomförde Siun två administrativa granskningar av förstörelse i anslutning till FRA:s signalspaning. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

Granskning av rapportering

Granskningen av rapportering avser främst att kontrollera att FRA:s rapportering följer den integritetsskyddande bestämmelsen i 8 § signalspaningslagen. Genom att 8 § signalspaningslagen hänvisar till 1 § försvarsunderrättelselagen framgår att såväl de direkt i försvarsunderrättelselagen angivna ändamålen som de ändamål som framgår av regeringens inriktning avgränsar rapporteringen av uppgifter som rör enskild fysisk person.

Vid rapportering av uppgifter som berör en viss fysisk person ska FRA bedöma om uppgifterna avser förhållanden som är av betydelse för försvarsunderrättelseverksamheten. Bedömningen ska göras av varje uppgift av det slaget. Siuns uppgift är att ta ställning till rimligheten i den bedömning som FRA gjort när de rapporterat uppgifter om enskild fysisk person.

Siun granskar också att rapporteringen inte sker till andra än berörda myndigheter.

Under 2016 genomförde Siun tre detaljerade granskningar av FRA:s rapportering.

En granskning omfattade rapportering om främmande makts agerande eller avsikter av väsentlig betydelse för svensk utrikes-, säkerhets- eller försvarspolitik. Två granskningar avsåg rapportering om strategiska förhållanden avseende internationell terrorism och annan grov gränsöverskridande brottslighet som kan hota väsentliga nationella intressen. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

RK MM

Kontroll på enskilds begäran

Enligt 10 a § signalspaningslagen är Siun skyldig att på begäran av enskild kontrollera om dennes meddelanden har inhämtats i samband med signalspaning enligt signalspaningslagen. Om så är fallet ska Siun kontrollera om inhämtningen och behandlingen av inhämtade uppgifter har skett i enlighet med lag.

Under 2016 genomförde Siun 14 kontroller på enskilds begäran enligt nämnda bestämmelse. Inget otillbörligt framkom vid dessa kontroller.

Rådighet

Siun ska enligt 12 § signalspaningslagen ha rådighet över de signaler som operatörerna överför till samverkanspunkter och säkerställa att signalspaningsmyndigheten endast får tillgång till de signalbärare som omfattas av Försvarsunderrättelsedomstolens tillstånd.

Under 2016 utövade Siun rådighet över de signaler som operatörer har överlämnat till samverkanspunkterna.

3.3 Granskning av personuppgiftsbehandling

Enligt 3 § Siuns instruktion ska Siun granska den personuppgiftsbehandling som FM utför med stöd av PUL UNDSÄK. Vidare ska Siun enligt 3 § Siuns instruktion granska den personuppgiftsbehandling som FRA utför med stöd av FRA PUL.

Siuns granskning ersätter inte Datainspektionens tillsyn utan utgör ett komplement till densamma.

Siuns granskning utgör en compensation för att enskilda på grund av sekretess, inte i tillräcklig utsträckning kan utnyttja den möjlighet till skydd för den personliga integriteten som bestämmelserna om information och rättelse m.m. innebär. Siuns granskning bidrar således till att öka integritetsskyddet.

RT M

FM

Under 2016 genomförde Siun sex granskningar av FM:s personuppgiftsbehandling.

I regeringens proposition Personuppgiftsbehandling hos Försvarmakten och Försvarets radioanstalt (2006/07:46 s. 39) anges att Försvarmakten ska föra säkerhetsregister, i den omfattning som är nödvändig, för att kunna bedriva säkerhetsskyddsverksamhet. Ändamålet med sådan behandling är att ge underlag för beslut eller bedömningar i frågor som syftar till att förhindra säkerhetshotande verksamhet som riktas mot Försvarmakten, andra myndigheter eller någon annan som Försvarmakten enligt säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) har tillsyn över.

Siun genomförde en detaljerad granskning avseende Säkerhetsregistret hos FM. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

Siun genomförde två övergripande granskningar avseende FM:s överföring av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer. Siun lämnade en synpunkt i vardera ärende.

Två övergripande granskningar avsåg viss personuppgiftsbehandling hos FM/MUST. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

Under de senaste åren har Siun arbetat med att kartlägga och kontrollera den regionala och lokala personuppgiftsbehandling som FM utför. Under 2016 fortsatte Siun detta arbete genom en övergripande granskning av behandlingen på lokal nivå vid Haninge garnison. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FRA

Under 2016 genomförde Siun sammanlagt tre granskningar av FRA:s personuppgiftsbehandling, en detaljerad och två övergripande.

Siuns detaljerade granskning av FRA:s behandling av personuppgifter avsåg strategiska förhållanden avseende internationell terrorism och annan grov

R14 *clm*

gränsöverskridande brottslighet som kan hota väsentliga nationella intressen. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

En övergripande granskning, som inleddes 2015, avsåg FRA:s tillämpning av ett bevarandebeslut från Krigsarkivet och annan behandling i anslutning till detta. Granskningen, som avslutades 2016, resulterade i en synpunkt som avsåg båda områdena. Siun konstaterade bland annat att underrättelserapporter som behandlas med stöd av bevarandebeslutet bör hållas avskilda från underrättelserapporter som behandlas för försvarsunderrättelseändamål.

En övergripande granskning avsåg delar av FRA:s överföring av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

3.4 Kontroll enligt försvarsunderrättelselagen

När det gäller kontrollen av den verksamhet som sker med stöd av försvarsunderrättelselagen framgår det i 4 § Siuns instruktion att Siun ska:

- följa hur lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet och förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet tillämpas,
- granska att försvarsunderrättelseverksamheten bedrivs i enlighet med den inriktning som är bestämd,
- granska de verksamheter där teknisk och personbaserad inhämtning av underrättelser bedrivs med särskilda metoder,
- granska övriga medel och metoder för inhämtning av underrättelser som används, och
- granska principer för rekrytering och utbildning av personal.

RM dum

Följa tillämpningen av försvarsunderrättelselagen

I försvarsunderrättelselagen finns bestämmelser om bland annat för vilka ändamål verksamheten får bedrivas, vad verksamheten består av, vilka metoder som används och om internationellt samarbete.

Lagstiftningen ger visst utrymme för myndigheterna att utforma sin försvarsunderrättelseverksamhet. Det är därför viktigt att granska vilken verksamhet som bedrivs med stöd av lagen och att verksamheten faller inom det mandat som lagen ger.

Att följa tillämpningen av försvarsunderrättelselagen är en uppgift som bland annat syftar till att klargöra vad som är försvarsunderrättelseverksamhet.

FM

Under 2016 genomförde Siun en detaljerad granskning av FM avseende tillämpningen av 4 § försvarsunderrättelselagen. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FRA

Under 2016 genomförde Siun en övergripande granskning av om viss verksamhet inom informationssäkerhetsområdet hos FRA i några delar utgörs av försvarsunderrättelseverksamhet. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

Granskning av att försvarsunderrättelseverksamheten bedrivs i enlighet med inriktningen

I förarbetena till försvarsunderrättelselagen betonade regeringen vikten av att verksamheten ska kunna härledas till regeringens inriktning då försvarsunderrättelseverksamheten är av speciell karaktär.

Granskningarna är administrativa och genomförs på så sätt att myndighetens dokumentation av dess preciserade inriktning stäms av mot regeringens inriktning av försvarsunderrättelseverksamheten för att fastställa att myndighetens inriktning inte går utöver regeringens.

RLT

FM

Under 2016 granskade Siun vid två tillfällen att FM:s försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs inom den inriktning som är bestämd.

Vid inspektionerna informerade FM även om delar av den försvarsunderrättelseverksamhet som myndigheten bedriver. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FRA

Under 2016 granskade Siun vid ett tillfälle att FRA:s försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs inom den inriktning som är bestämd.

Vid inspektionen informerade FRA även om delar av den försvarsunderrättelseverksamhet som myndigheten bedriver. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FMV

Under 2016 granskade Siun vid ett tillfälle att FMV:s försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs inom den inriktning som är bestämd.

Vid inspektionen informerade FMV även om delar av den försvarsunderrättelseverksamhet som myndigheten bedriver. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FOI

Under 2016 granskade Siun vid ett tillfälle att FOI:s försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs inom den inriktning som är bestämd.

Vid inspektionen informerade FOI även om delar av den försvarsunderrättelseverksamhet som myndigheten bedriver. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

R.H. m.m.

Inhämtning med särskilda metoder

FM

Under 2016 genomförde Siun två detaljerade och en övergripande granskning av viss inhämtning med särskilda metoder inom försvarsunderrättelseverksamheten. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

Principer för rekrytering och utbildning av personal

Under 2016 var Siuns fördjupningsområde inom försvarsunderrättelsegranskningen principer för rekrytering och utbildning av personal, där Siun granskade samtliga försvarsunderrättelsemyndigheter.

Rekrytering och utbildning av personal lyfts i flera utredningar fram som en viktig fråga för försvarsunderrättelseverksamheten. Siun har i sin granskning utgått från uttalanden som gjorts i olika underrättelseutredningar vad gäller principer för rekrytering och utbildning. Utifrån dessa har Siun uppmärksammat följande frågeställningar.

- Ges personalen kunskap om mänskliga rättigheter och skyddet för den personliga integriteten?
- Ges personalen utbildning i de regelverk som styr försvarsunderrättelseverksamheten?
- Ges personal en klar och tydlig bild av vad arbetet innebär i form av yrkets natur och påfrestningar innan de påbörjar anställning?
- Får personalen utbildning i hur underrättelsesystemet är organiserat och fungerar?
- Hur utförs personalkontroll vid rekrytering?
- Hur rekryteras spetskompetens inom de tekniska områdena?
- Finns det frågeställningar på området som myndigheterna själva anser vara särskilt angelägna?
- Har förutsättningarna förändrats över tid, på vilket sätt?

RH mms

FM

Under 2016 genomförde Siun två övergripande granskningar avseende principerna för rekrytering och utbildning hos FM. FM redogjorde för sina principer inom området, bland annat vad avser hur man säkerställer att anställda ges den utbildning de behöver, särskilt avseende mänskliga rättigheter och integritetsfrågor. Granskningarna föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FRA

Under 2016 genomförde Siun en övergripande granskning avseende principerna för rekrytering och utbildning hos FRA. FRA redogjorde för sina principer inom området, bland annat vad avser hur man säkerställer att anställda ges den utbildning de behöver, särskilt avseende mänskliga rättigheter och integritetsfrågor. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FMV

Under 2016 genomförde Siun en övergripande granskning avseende principerna för rekrytering och utbildning hos FMV. FMV redogjorde för sina principer inom området. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

FOI

Under 2016 genomförde Siun en övergripande granskning avseende principerna för rekrytering och utbildning hos FOI. FOI redogjorde för sina principer inom området. Granskningen föranledde inte några synpunkter eller förslag.

4. Kompetensförsörjning

Under 2016 har ett flertal insatser i form av rekrytering och utbildning gjorts för att stärka kompetensen inom både kärn- och stödverksamheten, vilket bidragit till att utveckla och höja verksamhetens kvalitet. Deltagande har bland annat skett i utbildning om antikorruption och personuppgiftsbehandling. Vidare har en utbildning slutförts vid University of Nottingham i *Distance Learning Course - International Human Rights Law*. Siun har också deltagit i Uppsala universitets utbildning i mänskliga rättigheter för statsanställda. Siun har även deltagit i seminarier som anordnas av Utrikespolitiska institutet.

RLT *mm*

Siun har fördjupat sina kunskaper om utveckling inom ICT-området (*Information and communication technology*) genom föreläsare från Kungliga Tekniska högskolan.

5. Samverkan

Siun har under 2016 utöver samverkan med Regeringskansliet och försvarsunderrättelsemyndigheterna även samverkat med Justitiekanslern, Datainspektionen och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. Denna samverkan är viktig för att utveckla myndighetens granskningsverksamhet.

Vad avser Datainspektionen har Siun även samverkat i granskningsärenden rörande personuppgiftsbehandling.

Siun har vidare samverkat med Säkerhetskontoret vid FM/MUST för att säkerställa ett högt säkerhetsskydd.

Siun har under 2016 inom ramen för Arbetsgivarverkets arbete fortsatt samverka med andra myndigheter för att utveckla och samordna den statliga arbetsgivarpolitiken.

Siun har även vid olika seminarier och möten informerat om myndighetens verksamhet och uppgifter för att på olika sätt bidra till ökad kunskap om kontrollverksamheten.

Siun har under 2016 träffat sin norska motsvarighet *EOS-utvalget* och deltagit i deras 20-årsjubileum. Utvalget kontrollerar att de hemliga tjänsterna håller sig till regelverket.

Siun hade planerat ytterligare besök från ett utländskt kontrollorgan vilket inte blev av.

Siun har haft besök av *European Union Agency for Fundamental Rights*.

Siun har uppmärksammat att myndigheten har funnits sedan 1976 genom ett seminarium där olika talare belyste Siuns roll inom kontrollverksamheten utifrån sina perspektiv.

Strategin för samverkan med externa aktörer har fått stå tillbaka på grund av bemanningsläget på Siuns kansli.

RT MT

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		9 049	8 359
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	1	2
Intäkter av bidrag	2	34	0
Finansiella intäkter	3	4	0
Summa		9 088	8 361
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-5 260	-5 342
Kostnader för lokaler		-882	-837
Övriga driftkostnader	5	-2 386	-2 058
Finansiella kostnader	6	-15	-10
Avskrivningar och nedskrivningar		-545	-115
Summa		-9 088	-8 361
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

RH mma

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7	874	1 330
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	155	159
Summa		1 029	1 489
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		15	37
Summa		15	37
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	9	27	27
Summa		27	27
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	10	-4 249	-4 765
Summa		-4 249	-4 765
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		5 366	6 341
Summa		5 366	6 341
SUMMA TILLGÅNGAR		2 189	3 128
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskaptal	11		
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	12	660	651
Summa		660	651
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	13	646	906
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	14	356	959
Leverantörsskulder		33	123
Övriga kortfristiga skulder	15	82	109
Summa		1 117	2 097
Periodavgränsningsposter			

Upplupna kostnader	16	412	380
Summa		<u>412</u>	<u>380</u>
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 189	3 128

Rt luv

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
	Not						
Uo 6 1:14 Ramanslag Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten ap 1. SIUN - del till SIUN (ram)	17	4 765	12 916	-4 383	13 299	-9 049	4 249
Summa		4 765	12 916	-4 383	13 299	-9 049	4 249

RB clmg

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Siuns bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordning om myndigheters bokföring tillämpar Siun den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket

Siun får, enligt regleringsbrev, i myndighetens årsredovisning och i inrapportering i statsredovisningssystemet frånga de regler i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt de med stöd av förordningarna meddelade föreskrifterna, som medför att sekretessbelagda uppgifter kan utläsas i rapporterna. Den information som bedöms omfattas av sekretess ska redovisas i särskild ordning.

RLT *mr*

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 22,25 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Bärbara datorer liksom mobiltelefoner och läsplattor anses ha en kortare livslängd än tre år och kostnadsförs därför direkt. Större anskaffningar av likartade tillgångar av mindre värde som uppgår till minst 50 tkr ska betraktas som anläggningstillgångar.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

RG dmy

Ersättningar och andra förmåner**Nämndledamöter / andra styrelseuppdrag**

	Ersättning
Rolf Holmgren, ordförande	100
Andra uppdrag: <i>Regionala etikprövningsnämnden i Linköping, vice nämndordförande</i>	
Jan Öhman, vice ordförande	45
<i>Inga andra uppdrag</i>	
ClasGöran Carlsson, ledamot	25
Andra uppdrag: <i>Riksbanksfullmäktige, suppleant</i> <i>Växjö Småland Airport AB, styrelseordförande</i> <i>Smaland Airport Trafikledningssystem AB, styrelseordförande</i> <i>AB Destination Småland, styrelseordförande</i> <i>ALMI Företagspartner Kronoberg AB, vice styrelseordförande</i> <i>Måleriföretagen i Sverige Serviceaktiebolag, styrelseledamot</i> <i>Måleriföretagen i Sydost Serviceaktiebolag, suppleant</i>	
Jan Ertsborn, ledamot	
Andra uppdrag: <i>AB Maa Såg, styrelseordförande</i> <i>TiksPac AB, styrelseordförande</i> <i>TiksPac Norden AB, styrelseordförande</i>	25
Inge Garstedt, ledamot	25
Andra uppdrag: <i>Skyddsregistreringsdelegationen vid Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, nämndledamot</i>	
Tone Tingsråd, ledamot	20
<i>Inga andra uppdrag</i>	
Per Westerberg, ledamot	18
Andra uppdrag: <i>Vapenexportrådet - Inspektionen för strategiska produkter, rådsledamot</i> <i>AB Vaktlottet, styrelseordförande</i> <i>Infranord AB, styrelseledamot</i> <i>Primepilot AB, styrelseordförande</i> <i>AB FHW Fastigheter Sverige, styrelseledamot</i>	

Rt M4

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Maria Broms Hagelin, kanslichef	873

Inga förmåner

Inga andra uppdrag

Anställdas sjukfrånvaro

Redovisning av de anställdas sjukfrånvaro lämnas inte eftersom medeltalet av antalet anställda vid myndigheten de två senaste räkenskapsåren inte har överstigit tio personer.

24 aug

Noter
(tkr)

Resultaträkning

		2016	2015
Not	1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Försäljning av inventarier	1	2
	Summa	1	2
Not	2 Intäkter av bidrag		
	Ersättning från Försäkringskassan för höga sjuklönekostnader år 2015	34	0
	Summa	34	0
Not	3 Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter lån i Riksgäldskontoret	4	0
	Summa	4	0
Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.			
Not	4 Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	3 170	3 336
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	258	257
	Sociala avgifter	1 768	1 792
	Övriga kostnader för personal	322	213
	Summa	5 260	5 342
Not	5 Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	130	87
	Resor, representation, information	361	314
	Köp av varor	145	142
	Köp av tjänster	1 749	1 515
	Summa	2 386	2 058

Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på nytt avtal fr.o.m. andra kvartalet år 2015 där avtalade kostnader för bland annat bevakning, serverdrift och beställar-kompetens är högre samt att fakturerade kostnader för löpande data-tjänster har varit ca 30 procent högre under år 2016 jämfört med 2015.

RGT MMY

Not 6 Finansiella kostnader

Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret

15

10

Summa**15****10**

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Balansräkning

	2016-12-31	2015-12-31
Not 7 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	2 281	913
Årets anskaffningar	0	1 368
Summa anskaffningsvärde	2 281	2 281
Ingående ackumulerade avskrivningar	-951	-913
Årets avskrivningar	-456	-38
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 407	-951
Utgående bokfört värde	874	1 330
Not 8 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 421	1 324
Årets anskaffningar	86	97
Summa anskaffningsvärde	1 507	1 421
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 262	-1 185
Årets avskrivningar	-89	-77
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 351	-1 262
Utgående bokfört värde	155	159
Not 9 Förutbetalda kostnader		
Övriga förutbetalda kostnader, Unit4 Agresso	27	27
Summa	27	27
Not 10 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4 765	-4 560
Redovisat mot anslag	9 049	8 359
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-12 916	-12 750
Återbetalning av anslagsmedel	4 383	4 185
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-4 249	-4 765
Summa Avräkning med statsverket	-4 249	-4 765
Not 11 Myndighetskapital		
Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		

Not 12 Övriga avsättningar**Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder**

Ingående balans	51	42
Årets förändring	9	9
Utgående balans	60	51

Återställandekostnad vid eventuell avflytt från FOI:s lokaler

Ingående balans	600	0
Årets förändring	0	600
Utgående balans	600	600

Summa utgående balans**660 651**

Avsättningen redovisas mot Förbättringsutgifter på annans fastighet och avskrivs linjärt.

Not 13 Lån i Riksgäldskontoret

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	906	139
Under året nyupptagna lån	86	865
Årets amorteringar	-345	-98
Utgående balans	646	906

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 300	1 300
--	-------	-------

Not 14 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Arbetsgivaravgifter	74	95
Leverantörsskulder andra myndigheter	282	865
Summa	356	959

Minskade kortfristiga skulder till andra myndigheter jämfört med motsvarande period föregående år beror på utestående skuld till FOI avseende förbättringsutgift på annans fastighet (691 tkr).

Not 15 Övriga kortfristiga skulder

Personalens källskatt	82	109
Summa	82	109

Not 16 Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	212	225
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	73	36
Övriga upplupna kostnader Riksrevisionen	40	30
Övriga upplupna kostnader Statens servicecenter	84	84
Övriga upplupna kostnader	4	5
Summa	412	380

Anslagsredovisning**Not 17 Uo 6 1:14 ap.1****Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten - del till SIUN (ram)**

Enligt regleringsbrevet disponerar Siun en anslagskredit på 387 tkr.

Siun får disponera 383 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3 procent av föregående års tilldelning 12 750 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.

Utgående anslagssparande 4 249 tkr överstiger 10 procent av årets tilldelning 12 916 tkr.

Siun har under 2016 liksom under föregående år underutnyttjat sitt anslag. Under 2015 skrevs resursbehovet ner till 10 500 tkr i budgetunderlaget för 2016-2018. Siun kommer att ange motsvarande belopp i budgetunderlaget för 2018-2020.

RA Siun

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

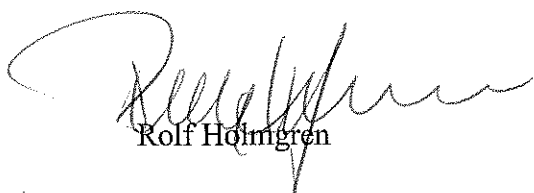
(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 300	1 300	1 300	1 300	2 000
Utnyttjad	646	906	139	188	427
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	10	32	45
Räntekostnader	15	10	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	1	2	0	0	0
Anslagskredit					
Beviljad	387	383	375	367	363
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	4 249	4 765	4 560	4 685	4 113
Bemyndiganden	<i>(Ej tillämpligt)</i>				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	5	5	5	5	5
Medelantalet anställda (st)*	5	5	5	5	5
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 706	1 647	1 607	1 538	1 599
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda år 2014, år 2015 samt år 2016 är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

RF *clm*

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

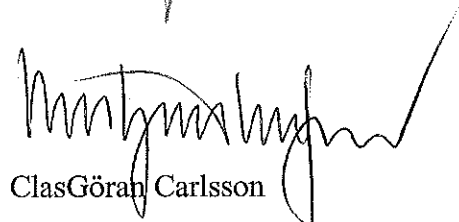
Kista 2017-02-21

Rolf Holmgren

Inge Garstedt

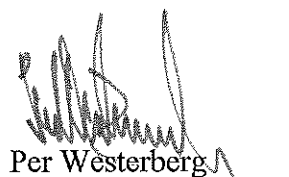
ClasGöran Carlsson

Tone Tingsgård

Jan Ertsborn

Per Westerberg

Jan Öhman

Siun

Postadress: Box 1140

Besöksadress: Gullfossgatan 6, Kista

Telefon: 08-555 045 50

Telefax: 08-555 045 60

E-post: registrator@siun.se

Webbplats: www.siun.se

Organisationsnummer: 202100-6214